ตำราสูตรและฟังก์ชัน Excel ฉบับเข้าใจง่าย

บทที่ 3 ฟังก์ชันตรรกะ (Logical)

จัดทำโดย **Excel Data Master Class**
exceldatamaster.com

พร้อมตัวอย่าง รูปประกอบ แบบฝึกหัด และเฉลย · ใช้กับ Excel 365 / 2021 / 2019

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์และข้อตกลงการใช้งาน

ตำราเล่มนี้ รวมถึงเนื้อหา ตัวอย่าง รูปประกอบ แบบฝึกหัด และไฟล์ Excel ประกอบ เป็นลิขสิทธิ์ของ **Excel Data Master Class** ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

เราตั้งใจทำตำรานี้ให้ทุกคนเรียน Excel ได้ง่ายขึ้น จึงขอความร่วมมือใช้งานตามนี้

ใช้ได้เลย	ขอความร่วมมือไม่ทำ
• อ่านและฝึกทำเพื่อพัฒนาทักษะของตัวเอง • พิมพ์ออกมาเก็บไว้ใช้ส่วนตัว • แนะนำตำรานี้ให้เพื่อน โดยส่งลิงก์ exceldatamaster.com	• นำไปจำหน่ายต่อ หรือรวมเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าหรือคอร์สที่มีค่าใช้จ่าย • ตัดชื่อ Excel Data Master Class ออก หรือดัดแปลงแล้วอ้างเป็นผลงานของตนเอง • อัปโหลดไฟล์ไปแจกต่อบนเว็บไซต์ กลุ่ม หรือช่องทางอื่น

หากต้องการใช้สอนในองค์กร สถานศึกษา หรือใช้ในเชิงพาณิชย์ ยินดีพูดคุยค่ะ ติดต่อเราได้ทางเว็บไซต์ exceldatamaster.com หรือเพจ Facebook Excel Data Master Class

ขอบคุณที่ช่วยกันเคารพลิขสิทธิ์ เพื่อให้เรามีกำลังใจทำบทเรียนดีๆ ออกมาให้ทุกคนต่อไป

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

วิธีใช้ตำรานี้

- แต่ละหัวข้อมี คำอธิบาย · รูปแบบ · ตัวอย่าง · ข้อควรระวัง
- ข้อความในสูตรต้องอยู่ในเครื่องหมายคำพูด `" "` เสมอ เช่น `"ขายดี"` ส่วนตัวเลขไม่ต้องใส่
- เปิดไฟล์ ตำรา_Excel_บทที่3.xlsx ประกอบ ลองเปลี่ยนค่าในช่องสีเหลืองแล้วดูผลลัพธ์เปลี่ยนตาม

บทที่ 3 ฟังก์ชันตรรกะ (Logical)

ฟังก์ชันตรรกะใช้ให้ Excel ตัดสินใจแทนเรา โดยตรวจเงื่อนไขว่า `TRUE` (จริง) หรือ `FALSE` (เท็จ) แล้วเลือกว่าจะแสดงค่าหรือคำนวณอะไร เช่น ติดป้ายสินค้าขายดี คิดโบนัส ตัดเกรด หรือซ่อนข้อผิดพลาด ตัวอย่างทั้งบทใช้ **ตารางขาย** เดิม (A1:F6)

แถว	A รหัส	B ชื่อสินค้า	C หมวด	D ราคา (บาท)	E จำนวน	F ยอดขาย (บาท)
2	P001	อาหารไก่ไข่ 30 กก.	อาหาร	520	12	6,240
3	P002	อาหารหมูเล็ก 30 กก.	อาหาร	610	8	4,880
4	P003	วิตามินรวม 1 ลิตร	ยา	350	5	1,750
5	P004	ยาถ่ายพยาธิ 100 มล.	ยา	180	20	3,600
6	P005	ถังใส่น้ำ	อุปกรณ์	95	15	1,425

3.1 IF — ถ้า...แล้ว...ไม่เช่นนั้น

ตรวจเงื่อนไข 1 ข้อ ถ้าจริงคืนค่าหนึ่ง ถ้าไม่จริงคืนอีกค่าหนึ่ง เป็นฟังก์ชันตรรกะที่ใช้บ่อยที่สุด

รูปแบบ `=IF(เงื่อนไข, ค่าถ้าจริง, [ค่าถ้าเท็จ])`

- **เงื่อนไข** — การเปรียบเทียบที่ได้ผล TRUE/FALSE เช่น `E2>=10`, `C2="ยา"`, `F2<>0`
- **ค่าถ้าจริง / ค่าถ้าเท็จ** — เป็นข้อความ ตัวเลข เซลล์ หรือสูตรก็ได้ ถ้าไม่ใส่ค่าถ้าเท็จจะได้ FALSE

ต้องการ	สูตร	ผล (แถว 2)
ติดป้ายสินค้าขายดี	`=IF(E2>=10, "ขายดี", "ปกติ")`	ขายดี
ส่วนลด 5% เมื่อยอดเกิน 5,000	`=IF(F2>5000, F2*5%, 0)`	312
เตือนเมื่อยังไม่กรอกจำนวน	`=IF(E2="", "ยังไม่กรอก", D2*E2)`	6,240

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

G2 | *fx* | `=IF(E2>=10, "ขายดี", "ปกติ")`

	A	B	C	D	E	F	G
1	**รหัส**	**ชื่อสินค้า**	**หมวด**	**ราคา**	**จำนวน**	**ยอดขาย**	**สถานะ**
2	P001	อาหารไก่ไข่ 30 กก.	อาหาร	520	12	6,240	ขายดี
3	P002	อาหารหมูเล็ก 30 กก.	อาหาร	610	8	4,880	ปกติ
4	P003	วิตามินรวม 1 ลิตร	ยา	350	5	1,750	ปกติ
5	P004	ยาถ่ายพยาธิ 100 มล.	ยา	180	20	3,600	ขายดี
6	P005	ถังใส่น้ำ	อุปกรณ์	95	15	1,425	ขายดี

IF ตรวจว่าจำนวนขาย (E) ตั้งแต่ 10 ชิ้นขึ้นไปหรือไม่ จริงแสดง ขายดี ไม่จริงแสดง ปกติ แล้วลากสูตรลงทั้งคอลัมน์

ภาพที่ 3.1 IF ติดป้ายสถานะสินค้าตามจำนวนที่ขาย

IF ซ้อน IF (Nested IF) ใช้เมื่อมีมากกว่า 2 ทางเลือก ใส่ IF ตัวใหม่ไว้ในช่องค่าถ้าเท็จ เช่น จัดระดับยอดขาย

`=IF(F2>=5000, "A", IF(F2>=3000, "B", "C"))` → P001 ได้ A · P004 ได้ B · P005 ได้ C

> **ข้อควรระวัง**
> • เรียงเงื่อนไขจากค่ามากไปน้อย ถ้าเขียน `F2>=3000` ไว้ก่อน ยอด 6,240 จะได้ B ทันทีและไม่ถูกตรวจต่อ
> • นับวงเล็บปิดให้ครบเท่าจำนวน IF
> • ซ้อนเกิน 3 ชั้นจะอ่านยาก ให้เปลี่ยนไปใช้ IFS หรือทำตาราง + VLOOKUP แบบ TRUE (บทที่ 2)

3.2 AND — ทุกเงื่อนไขต้องจริง

คืน TRUE เมื่อ **ทุก** เงื่อนไขเป็นจริง ถ้ามีข้อใดข้อหนึ่งเท็จจะได้ FALSE มักใช้คู่กับ IF

รูปแบบ `=AND(เงื่อนไข1, [เงื่อนไข2], ...)`

ตัวอย่าง สินค้าหมวดอาหารที่ขายได้ตั้งแต่ 10 ชิ้นได้โบนัส
`=IF(AND(C2="อาหาร", E2>=10), "ได้โบนัส", "-")`

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

G2 | *fx* | `=IF(AND(C2="อาหาร", E2>=10), "ได้โบนัส", "-")`

	A	B	C	D	E	F	G
1	**รหัส**	**ชื่อสินค้า**	**หมวด**	**ราคา**	**จำนวน**	**ยอดขาย**	**โบนัส**
2	P001	อาหารไก่ไข่ 30 กก.	อาหาร	520	12	6,240	ได้โบนัส
3	P002	อาหารหมูเล็ก 30 กก.	อาหาร	610	8	4,880	-
4	P003	วิตามินรวม 1 ลิตร	ยา	350	5	1,750	-
5	P004	ยาถ่ายพยาธิ 100 มล.	ยา	180	20	3,600	-
6	P005	ถังใส่น้ำ	อุปกรณ์	95	15	1,425	-

AND ต้องจริงทั้ง 2 เงื่อนไข: หมวดอาหาร และ ขายได้ตั้งแต่ 10 ชิ้น — P002 เป็นอาหารแต่ขาย 8 ชิ้น P004 ขาย 20 ชิ้นแต่เป็นยา จึงไม่ได้

ภาพที่ 3.2 AND ต้องผ่านทั้งเงื่อนไขหมวดและจำนวน

3.3 OR — จริงเพียงข้อเดียวก็พอ

คืน TRUE เมื่อมีเงื่อนไข **อย่างน้อย 1 ข้อ** เป็นจริง

รูปแบบ `=OR(เงื่อนไข1, [เงื่อนไข2], ...)`

ตัวอย่าง สินค้าหมวดยาหรืออุปกรณ์เก็บตู้แยก
`=IF(OR(C2="ยา", C2="อุปกรณ์"), "ตู้ B", "โกดัง A")` → P001 โกดัง A · P003 ตู้ B · P005 ตู้ B

ฟังก์ชัน	คืน TRUE เมื่อ	ตัวอย่าง
AND	จริงทุกข้อ	`=AND(5>1, 2>3)` → FALSE
OR	จริงอย่างน้อย 1 ข้อ	`=OR(5>1, 2>3)` → TRUE
NOT	กลับค่า จริงเป็นเท็จ เท็จเป็นจริง	`=NOT(C2="ยา")` → TRUE เมื่อไม่ใช่หมวดยา
XOR	จำนวนข้อที่จริงเป็นเลขคี่	`=XOR(5>1, 2>3)` → TRUE

3.4 IFS — หลายเงื่อนไขในสูตรเดียว (Excel 2019 ขึ้นไป)

ตรวจเงื่อนไขทีละคู่ตามลำดับ แล้วคืนค่าของเงื่อนไขแรกที่จริง ใช้แทน IF ซ้อนหลายชั้น อ่านง่ายกว่ามาก

รูปแบบ `=IFS(เงื่อนไข1, ค่า1, เงื่อนไข2, ค่า2, ...)`

ตัวอย่าง `=IFS(F2>=5000, "A", F2>=3000, "B", TRUE, "C")`

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

G2 | *fx* | `=IFS(F2>=5000, "A", F2>=3000, "B", TRUE, "C")`

	A	B	C	D	E	F	G
1	**รหัส**	**ชื่อสินค้า**	**หมวด**	**ราคา**	**จำนวน**	**ยอดขาย**	**ระดับ**
2	P001	อาหารไก่ไข่ 30 กก.	อาหาร	520	12	6,240	A
3	P002	อาหารหมูเล็ก 30 กก.	อาหาร	610	8	4,880	B
4	P003	วิตามินรวม 1 ลิตร	ยา	350	5	1,750	C
5	P004	ยาถ่ายพยาธิ 100 มล.	ยา	180	20	3,600	B
6	P005	ถังใส่น้ำ	อุปกรณ์	95	15	1,425	C

IFS ตรวจทีละเงื่อนไขจากซ้ายไปขวา คืนค่าของเงื่อนไขแรกที่จริง คู่สุดท้าย TRUE ทำหน้าที่เป็น กรณีอื่นๆ

ภาพที่ 3.3 IFS จัดระดับยอดขายด้วยสูตรเดียว

ข้อควรระวัง ใส่ `TRUE` เป็นเงื่อนไขคู่สุดท้ายเพื่อรองรับ “กรณีอื่นๆ” ถ้าไม่ใส่และไม่มีเงื่อนไขไหนจริง จะได้ `#N/A`

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

3.5 IFERROR — ดักจับข้อผิดพลาด

ถ้าสูตรเกิดข้อผิดพลาด เช่น `#N/A` `#DIV/0!` `#VALUE!` ให้แสดงค่าที่เรากำหนดแทน ตารางจะดูเรียบร้อยและนำไปคำนวณต่อได้

รูปแบบ `=IFERROR(สูตร, ค่าเมื่อเกิดข้อผิดพลาด)`

ต้องการ	สูตร
ค้นหาไม่เจอให้แสดงข้อความ	`=IFERROR(VLOOKUP(G2, A2:D6, 4, FALSE), "ไม่พบรหัส")`
กันหารด้วยศูนย์	`=IFERROR(F2/E2, 0)`
ดักเฉพาะ #N/A (Excel 2013 ขึ้นไป)	`=IFNA(VLOOKUP(G2, A2:D6, 4, FALSE), "ไม่พบรหัส")`

> **ข้อควรระวัง** IFERROR ซ่อน **ทุก** ข้อผิดพลาด รวมถึงข้อผิดพลาดจากการพิมพ์สูตรผิด ให้ทดสอบสูตรจนถูกต้องก่อน แล้วค่อยครอบด้วย IFERROR ถ้าต้องการซ่อนเฉพาะกรณีหาไม่เจอให้ใช้ IFNA

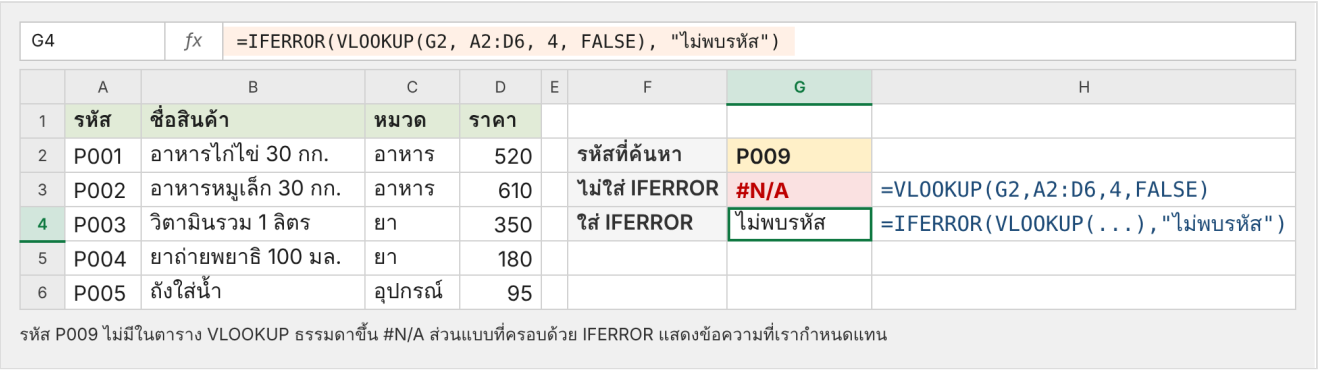

ภาพที่ 3.4 เทียบผลลัพธ์แบบไม่ใส่และใส่ IFERROR

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

แบบฝึกหัดบทที่ 3

ตารางผลงานพนักงานขาย ประจำเดือน (เริ่มแถว 7)

แถว	A ชื่อ	B ประเภท	C ยอดขาย (บาท)	D วันทำงาน	E ข้อ 1	F ข้อ 2	G ข้อ 3	H ข้อ 4	I ข้อ 5
7	สมชาย	ประจำ	85,000	24					
8	สุดา	ประจำ	52,000	20					
9	วิชัย	ชั่วคราว	47,500	23					
10	นภา	ชั่วคราว	63,000	22					
11	อรุณ	ชั่วคราว	0	0					

1. **สถานะเป้า** (E): ยอดขายตั้งแต่ 50,000 แสดง "ถึงเป้า" ไม่ถึงแสดง "ไม่ถึงเป้า"
2. **โบนัส** (F): ได้ 2,000 บาท เมื่อยอดขายตั้งแต่ 50,000 <u>และ</u> มาทำงานตั้งแต่ 22 วัน ไม่เช่นนั้นได้ 0
3. **ค่าเดินทาง** (G): ได้ 300 บาท เมื่อเป็นพนักงาน "ประจำ" <u>หรือ</u> ยอดขายตั้งแต่ 80,000 ไม่เช่นนั้นได้ 0
4. **อัตราค่าคอมมิชชัน** (H): ใช้ IFS — ตั้งแต่ 80,000 ได้ 5% · ตั้งแต่ 50,000 ได้ 3% · ตั้งแต่ 30,000 ได้ 1% · นอกนั้น 0%
5. **ยอดขายเฉลี่ยต่อวัน** (I): ยอดขาย ÷ วันทำงาน ใช้ IFERROR ให้แสดง 0 เมื่อวันทำงานเป็น 0

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

เฉลย

ข้อ	สูตร (แถว 7 แล้วลากลง)
1	`=IF(C7>=50000, "ถึงเป้า", "ไม่ถึงเป้า")`
2	`=IF(AND(C7>=50000, D7>=22), 2000, 0)`
3	`=IF(OR(B7="ประจำ", C7>=80000), 300, 0)`
4	`=IFS(C7>=80000, 5%, C7>=50000, 3%, C7>=30000, 1%, TRUE, 0%)`
5	`=IFERROR(C7/D7, 0)`

ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง:

ชื่อ	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
สมชาย	ถึงเป้า	2,000	300	5%	3,541.67
สุดา	ถึงเป้า	0	300	3%	2,600.00
วิชัย	ไม่ถึงเป้า	0	0	1%	2,065.22
นภา	ถึงเป้า	2,000	0	3%	2,863.64
อรุณ	ไม่ถึงเป้า	0	0	0%	0.00

หมายเหตุ ข้อ 2: สุดายอดถึงเป้าแต่มาทำงาน 20 วัน จึงไม่ได้โบนัส · ข้อ 3: นภายอดไม่ถึง 80,000 และเป็นพนักงานชั่วคราว จึงไม่ได้ค่าเดินทาง

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com

สินค้าจาก Excel Data Master

- เทมเพลต Excel สำเร็จรูป พร้อมใช้งานทันที
- ตำราและบทเรียน Excel ภาษาไทย

ดูสินค้าทั้งหมด → exceldatamaster.com

ติดตามบทเรียน Excel ใหม่ๆ ได้ที่เพจ Facebook **Excel Data Master Class**

© 2026 Excel Data Master Class สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามจำหน่ายต่อ · exceldatamaster.com